

Fra ung til voksen

Information til unge med særlige behov

Som ung skal du være opmærksom på:

I overgangen fra ung til voksen er der rent lovgivningsmæssigt mange ting, som ændrer sig, og mange spørgsmål, som du og dine forældre skal tage stilling til.

Allerede når du fylder 15 år, vil din sagsbehandler sammen med dig og dine forældre arbejde hen imod dit voksenliv. Formålet er at klarlægge, hvad der skal ske, når du bliver 18 år.

I denne guide giver vi et billede af nogle af de muligheder i lovgivningen, som kan være relevante for dig, når du er ung og skal til at stå på egne ben. Vi giver også dig og dine forældre nogle råd til, hvad I med fordel kan være opmærksomme på.

Som forældre skal du/I være opmærksom på:

Hvor kommunen tidligere har henvendt sig til jer, som forældre, vil vi fra det 18. år som udgangspunkt udelukkende drøfte jeres søns/datters forhold med den unge selv, medmindre:

- Jeres søn/datter ønsker jeres fortsatte medvirken. Det kan ske ved, at jeres søn/datter giver kommunen sit samtykke til at udveksle oplysninger med jer eller giver fuldmagt til, at den ene forældre bliver partsrepræsentant.
- Jeres søn/datter har en betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Så skal kommunen påse, om du/I (eller andre pårørende) kan varetage den unges interesser. Kommunen skal også være opmærksom på, om der er behov for at beskikke en værge til den unge.

I har også selv mulighed for at henvende jer til Familieretshuset (tidl. Statsforvaltningen). Her kan du/I søge om værgemål eller få råd og vejledning om værgemålsreglerne.

Uddannelse

Allerede inden du afslutter folkeskolen eller efterskolen, skal du overveje, hvad du vil i gang med bagefter.

Hvis du vil i gang med en uddannelse og har særlige behov for støtte og hjælp til at gennemføre en uddannelse, findes der forskellige støtte- og hjælpemuligheder.

Din UU-vejleder eller din sagsbehandler i kommunen kan fortælle dig om mulighederne.

Handicaptillæg

På alle SU-berettigede videregående uddannelser kan studerende, der på grund af deres handicap ikke kan varetage et studiejob, søge et såkaldt handicaptillæg udover den almindelige SU. Den unge kan få nærmere oplysninger hos Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte.

Støtte på uddannelsesstedet

Hvis den unge har behov for støtte i forbindelse med sin uddannelse, er det uddannelsesinstitutionen, som den unge skal henvende sig til.

Eksempler på støttemuligheder er:

- hjælpemidler
- praktisk hjælp
- specialpædagogisk støtte.

Uddannelse for unge med særlige behov

Hvis den unge på grund af sit handicap ikke kan gennemføre et almindeligt uddannelsesforløb, kan den unge være berettiget til en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov – den såkaldte STU (særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse). Det er en uddannelse, hvor der er taget hensyn til deres handicap og behov. Hvis den unge ønsker at undersøge denne mulighed nærmere, skal den unge kontakte Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) i kommunen.

Alle klasser får typisk fra 7. klasse besøg af en UU-vejleder, som giver vejledning og råd om fremtidige uddannelsesmuligheder.

Arbejde & forsørgelse

Når du fylder 18 år, kan du søge om en økonomisk ydelse hos Jobcentret.

Sammen med en økonomisk ydelse følger der forskellige indsatser, som du skal deltage i – alt efter din konkrete situation.

Det er dig selv, eventuelt sammen med dine forældre, der skal henvende sig på Jobcentret og søge om økonomisk ydelse.

Uddannelseshjælp

Hvis den unge ikke har et andet forsørgelsesgrundlag, f.eks. SU, kan den unge søge om uddannelseshjælp (efter aktivloven). Som hovedregel er den unge dog ikke berettiget til hjælpen, hvis den unge har formue på mere end 10.000 kr. Formuen kan fx være en børneopsparing på mere end 10.000 kr., som den unge har fået udbetalt.

Fleksjob

Hvis et udviklingsforløb viser, at arbejdsevnen er varigt og væsentligt nedsat, kan den unge komme i betragtning til et fleksjob. I et fleksjob bliver deres skånebehov tilgodeset, så arbejdsevnen bliver udnyttet bedst muligt. Den unge får løn fra sin arbejdsgiver for det arbejde, den unge udfører. Kommunen supplerer lønnen med et fleksløntilskud.

Hvis den unge er visiteret til fleksjob, men er ledig, vil den unge som udgangspunkt være berettiget til ledighedssydelse og få hjælp til jobsøgning.

Ressourceforløb

Hvis den unge har komplekse problemer ud over ledighed, som gør, at den unge er i risiko for at komme på førtidspension, kan kommunen tilbyde et ressourceforløb, medmindre det er åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen.

Et ressourceforløb er et længerevarende forløb på mellem 1-5 år, der kan bestå af flere forskellige indsatser med det formål at udvikle arbejdsevnen. Af eksempler på indsatser kan nævnes et særligt brobygningsforløb, der skal ruste den unge til at tage en ungdomsuddannelse. Et ressourceforløb kan også indeholde rådgivning ved psykolog, en støttekontaktperson, socialpædagogisk bistand, misbrugsbehandling, udredning, praktikforløb, hjælpemidler, mentorstøtte mv.

Når den unge deltager i et ressourceforløb, modtager den unge ressourceforløbsydelse, som er uafhængig af formue og evt. ægtefælles indtægt.

Førtidspension

Hovedreglen er, at personer under 40 år ikke kan få førtidspension, med mindre det er dokumenteret eller det pga. af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres. Ved indstilling til førtidspension foretages der altid en konkret individuel vurdering.

Beskyttet beskæftigelse

Unge over 18 år med handicap eller særlige sociale problemer kan søge om beskyttet beskæftigelse. Det giver den unge en mulighed for at bruge sine ressourcer og kompetencer i en arbejdssammenhæng – trods sine begrænsninger og udfordringer.

For at være i målgruppen for en beskyttet beskæftigelse skal den unge have en betydelig og nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Derudover må den unge ikke kunne påtage sig et ordinært arbejde eller deltage i tilbud om aktivering eller revalidering.

Beskyttet beskæftigelse kan foregå i beskyttede værksteder, organiseres i private virksomheder eller i forbindelse med andre offentlige tilbud.

Støtte som voksen

Når du fylder 18 år, kan du søge om støtte og hjælp til at få din hverdag til at fungere.

Der findes forskellige støtte- og hjælpemuligheder, alt efter hvilke udfordringer og/eller handicaps du har. Dette gælder uanset om du bliver boende hos dine forældre eller flytter hjemmefra.

Din sagsbehandler kan fortælle dig om mulighederne, og hvordan du søger om støtte.

Efterværn – overgang til selvstændig voksentilværelse

Hvis den unge fx har tilknyttet en kontaktperson, som har ydet støttet efter servicelovens bestemmelser til børn og unge under 18 år, eller er anbragt udenfor hjemmet, kan det i nogle tilfælde være muligt at bevare støtten i en overgang efter det 18. år – dog maks. indtil den unge fylder 23 år. Der vil i den forbindelse blive truffet afgørelse om efterværn.

Hvis den unge opfylder betingelserne, er hjælpen desuden afhængig af, om den unge selv ønsker denne form for støtte.

Socialpædagogisk støtte i eget hjem

Der er mulighed for at søge støtte i eget hjem i form af hjælp til optræning/udvikling af færdigheder til at fungere i eget hjem. Det kan f.eks. være støtte til at få struktur på hverdagen eller støtte til, at den unge selv kan klare daglige opgaver som fx post og indkøb. Hvis den unge har en betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, kan den unge søge om socialpædagogisk støtte i eget hjem.

Ledsagelse

Hvis den unge ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, kan den unge være berettiget en ledsager. Ledsagerordningen er begrænset til personer, der kan efterspørge individuel ledsagelse til selvvalgte aktiviteter, og som ikke indebærer et socialpædagogisk indhold. Det er meningen, at ledsageren skal hjælpe den unge med praktiske ting, men det er ikke ledsagerens opgave, at hjælpe med f.eks. udvikling af sociale kompetencer eller andre personlige forhold.

Bolig og botilbud

Når den unge flytter hjemmefra, skal den unge lige som andre jævnaldrende selv skaffe sig en bolig. Hvis den unge har et meget omfattende hjælpebehov, kan den unge være berettiget til et botilbud. Måske bor den unge allerede i et botilbud, som ikke

kan fortsætte, når den unge er fyldt 18 år. Derfor skal den unge ansøge om et botilbud til voksne ved Sønderborg Kommune.

Aktivitets- og samværstilbud

Formålet med et aktivitets- og samværstilbud er, at den unge får mulighed for at komme hjemmefra og deltage i sociale aktiviteter. Man kan opsøge eller blive visiteret til aktivitets- og samværstilbud, hvis

- Den unge har en betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, og
- Den unge har behov for et tilbud til opretholdelse eller forbedring af sine personlige færdigheder eller af sine livsvilkår.

Aktiviteterne i tilbuddet gennemføres enten individuelt, i grupper eller som en anden form for kontakt. Som en del af et helhedstilbud, har Sønderborg Kommune også mulighed for at visitere den unge til et klubtilbud i forbindelse med STU. Et aktivitets- og samværstilbud kan foregå på et værested, i et aktivitets- og udviklingscenter eller i tilknytning til et botilbud.

Personlig og praktisk støtte

Hvis den unge har behov for personlig og praktisk hjælp til fx rengøring og personlig pleje kan dette bevilges, efter den unge fylder 18 år.

Hjælpe midler

Regler for hjælpe midler og forbrugsgoder er de samme for voksne som for børn. Du kan læse mere på kommunens hjemmeside om hjælpe midler og boligændring eller kontakte kommunens hjælpe midde lafdeling.

Hvis den unge har handicapbil, sker der som udgangspunkt ikke noget, fordi den unge fylder 18 år. Den unge skal dog være opmærksom på, at forældrene kan lade betalingen af billånet overgå til den unge. Hvis den unge ikke ønsker at beholde bilen, skal hele den resterende del af lånet indfries - også den del af lånet, der ellers ville have været afdragsfrit. Den unge har også mulighed for at få støtte til kørekort samt særlig indretning af bil, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt herfor.

Økonomisk støtte til forældre

Kompensation for tabt arbejdsfortjeneste

Hvis forældrene modtager kompensation for tabt arbejdsfortjeneste for at passe den unge i hjemmet, skal familien være opmærksom på, at denne ydelse ophører, når den unge fylder 18 år.

Merudgifter

Hvis forældrene modtager merudgifter ved forsørgelsen af den unge i hjemmet, skal familien være opmærksom på, at denne ydelse ophører, når den unge fylder 18 år.

Den unge har selv mulighed for at søge om merudgifter, når vedkommende er fyldt 18 år.

Myndighed Børn, Unge og Handicap – Modtagelsen

Tlf.: 88 72 42 42

Jobcenter Sønderborg

Tlf.: 88 72 40 27

Handicap- og Psykiatridelingen

Tlf.: 27 90 43 40

Hjælpe-middelafdelingen

Tlf.: 88 72 45 24

Kvalitetsstandarder

www.sonderborgkommune.dk/kvalitetsstandarder

Sønderborg Kommune

Rådhusstorvet 10

6400 Sønderborg

T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk

W: sonderborgkommune.dk

Oktober 2019